

ERITỌŃỌ NTAK MBỌP IBIBENE

Nehemiah 2:9-20; 4:1-23; 6:1-16

ỌYỌHỌ UKPEP-ŃKPỌ 446

Eke Mkpawawa

IKỌ IBUOT: “Sededi eke mbufo enamde, enam ke ofuri esit, nte ńkpọ eke enamde enọ Ọbọń, minamke inọ owo” (Ńwede Mbon Colossae 3:23).

Ndinyoń ńka Jerusalem

Ke akpatre Nehemiah ama osim Jerusalem, obio emi Abasi ekemekde nte ebiet ukpono ọnọ ikọt Esie. Nnyin imeti ite ke Nehemiah ama ọbọń akam abańa obio emi, ndien Abasi ama ọbọrọ akam esie ke ndiyak enye ọnyoń. Edidem ama ọnọ Nehemiah nda usuń eke mbio enań-mbakara ye mbon-ekọń. Enye ama akama mme ńwede edidem, emi ọkọnọde enye unyime ndisańa mbe mme idut ke edem inyań ńkań eken.

Nnyin imọfiọk esisit ibańa isań Nehemiah, edi imonyuń ifiọk ńko ite ke owo ama enyene utom Abasi ke esit esie esitie nte ke efre nsińere ye mmemidem anyan usuń isań. Nehemiah ama enyene uduak ke esit esie ndinam utom eke ọfonde ama inọ Ọbọń. Nte ededi enye ama enyene ọkpọsọń inemesit nte mbon isań esie ekedide edise Jerusalem ye obufa Itie-ukpono Abasi emi ema ekebọp tọńọ nte eketań mme Jew efep nte mbuot-ekọń.

Isań Okoneyo Kiet

Ke usen ita ama ekebe, Nehemiah ama ọtọńọ ndika utom esie. Ke okoneyo, ye mme ibat-ibat ufan, enye ama asańa ke ndibe aka ke idemesie man ekese nte mme ibibene obio oro etiede. Nte esidide, ema eberi mme inua-otop obio oro ke okoneyo, edi idahaemi mme ibibene oro ema ewure, mme inua-otop enyuń eta ikań.

Nehemiah ama ọkpọń obio ke inua-otop itihere onyuń awat akanare obio. Enye ama okut nte eketińde. Ke itie kiet, ke mkpọdiọhọ mmọń Gihon, ediwak mbio ama odu emi akanamde enye okukeme ndiwat mbe. Mbemiso enye afiak ọnyoń ke obio, Nehemiah ama awat ebe ke idim Kidron, ndien ada ke obot ese mme enyoń ibibene Jerusalem. Mme ńkpọ emi ema enam Nehemiah ọfuhọ. Ke ediwak isua ema ekebe, Jesus ńko, atuak ada ke obot onyuń ese obio emi. Jesus ama atua eyet abańa mme owo emi ekedude ke obio oro ke ntak emi mmọ ekesinde Enye ye erinyańa Esie (Luke 19:41-44). Jesus ama etiń ọnọ mmọ ete ke obio oro eyebiara. Enye etiń ete: “Adańa ediwak ini didie ke ńkoyom ndibon nditọ fo ọtọ kiet, kpa nte unen obonde nditọ esie ke idak mba esie, ndien mbufo ikonyimeke!” (Matthew 23:37). Ekedi kpa ke idim Kidron emi ke Jesus ye mme mbet Esie ekesańa ebe esim usuń Ińwań Gethsemane, ebiet emi ekedade Jesus enọ mkpa (John 18:1).

Edidiana-kiet

Baba mme andikara ndomo kiet ikoduhe emi ọkọfiọkde uduak ye isań okoneyo Nehemiah. Enye ama obok mme ada-usuń ke otu mme Jew ọtọ kiet. Enye eti mmọ abańa ńwure ye idiọk itie eke mmọ edude ke esit. Nehemiah onyuń edemere mmọ ke ndinam utom. Enye ama ọdọhọ, “Edi, nnyin ibọp ibibene Jerusalem.” Emi ekedi utom emi okponde akan owo kiet. Nehemiah ama etiń ọnọ mmọ nte Abasi okodude ye imọ ye nte edidem ọkọnọde enye unyime ye uńwam. Mme owo ema enyene ukem spirit Nehemiah enyuń enyime ndidiana kiet ye enye. Mmọ etiń ete, “Yak nnyin idaha ke enyoń inyuń idiọń.”

Ndek

Ndusuk ini edi eti ńkpọ ndise uwem owo kiet nnyuń mfiọk mfina esie. Anam-idiọk enyene ndibemiso mfiọk mbańa idiọk itie esie mbemiso enye okut ufọń ndikot Abasi man efen ọnọ enye. Edieke owo mikereke ite ke mme ibibene esie eke spirit ama owure ndien uwem esie onyuń ọyọhọ ye ndek, didie ke enye edifiọk ufọń ndidu edisana uwem? Nte afo omotim ese mme ibibene fo eke spirit? Nte idiọk-ńkpọ ye unana ntiń-enyin ama obom mmọ ọduọńọ ke isọń onyuń ayak ndek eduk? Edieke edide ntre, yak mme ikọ mbon Abasi emi anam fi anam ńkpọ abańa enye: “yak nnyin idaha ke enyoń inyuń idiọń”.

Ke akpa ifet, ana nte emen ńkpọ ubiọńọ efep ke usuń: idiọk-ńkpọ, usua, ọkpọsọń ekikere, nsu, ntańidem, edinen-ido eke idemowo, ye mme ńkpọ efen eke edianarede owo ọkpọń Abasi. Nte owo ọbọńde akam, akabare esit onyuń ayarade mme idiọk-ńkpọ esie, Iyip Jesus eyekwọhọre mme ndek oro efep. Ke owo ama akanam nsana-nyak onyuń eneńere mme ńkani ndudue esie, ema etọtọńọ utom ufọk oro.

Ubiõño Asua

Ke ini mbon Abasi etõñoðe eti utom, Satan odomo ndibiõño mmõ. Ini emi, ke nditõ Israel eketõñoðe ndifiak mbõp ibibene, Sanballat ye Tobiah ekedi mme andibiõño. Ke akpa ifet mmõ ema eyat esit ke owo ndiñwana ndiñwam nditõ Israel. Mmõ esak mmõ nsahi enyuñ etiñ mme ikõ eke ayatde mmõ. Mmõ ema etiñ ete, “Mbukpo Jew emi enam nso.” Mmõ ema esak mme Jew nsahi enyuñ edõhõ ete ke ibibene mmõ isõñke, ke jackal (ebua ikõt) ama efehe õðõk enye ke ekeme ndiwure.

Ndinam Utom Oõtõ Kiet

Nditõ Israel ema eka iso ebõp ibibene, etiñ ete, “Abasi enyõñ eyenõ nnyin unen.” Ekenõ ufõk kiet-kiet itie ibibene mmõ ndibõp. Mmõ ema enam õkpoõõñ utom, ke mibighike ema edian ibibene tutu osim ke ufõt “koro esit kpukpru owo odude ke utom.”

Ndibõp nnõ nsinsi uwem, nditõ Abasi enyene ndinam utom oõtõ kiet nnyuñ ññwam kiet eken. Ana mmõ enyene iwuk, ye esit ndinam utom. Paul ama ekpep ete nnyin idi “mme abuana-utom” ye Abasi (2 Ñwed Corinth 6:1). Enye anam añwafã ete ke kpukpru nnyin idi mbak kiet-kiet ke ikpõhidem, ndien mbak kiet ikemeke ndidõhõ nte mbak eken inyeneke ufõn (1 Ñwed Corinth 12:18-21). Paul, ke adade uwut-ñkpõ ebuana-utom, ye Ikõ Abasi nte mkpasip, ete, “Ami ñkõtõ, Apollos õkõbõk ke mmõñ; edi ñkõri oto Abasi” (1 Ñwed Corinth 3:6).

Ndikpeme Nnyuñ Mbõñ Akam

Nsahi mme asua ikakpanke utom Abasi. Sanballat ye Tobiah ema etõño ndikere nte ekpesañade ebiõño Nditõ Israel ke eñwan. Edi Nditõ Israel ema ebõñ akam enyuñ “enim mbon-ukpeme.” Mmõ ikõbõñke akam iyom uñwam Abasi ikpõñ edi ekenam udeme eke mmõ.

Jesus ama etiñ õnõ mbet Esie ete ekpeme enyuñ ebõñ akam, mbak mmõ ediduõ eduk ke idomo (Matthew 26:41). Paul, isuñ-utom Abasi owuk mme owo ete “eyire ke akam; eda ekõm etiñ enyin ndinam ntre” (Ñwed Mbon Colossae 4:2). Edõhõ ikõt Abasi ete, “Edu ke ukpeme; esõñõ eda ke mbuõtidem; enam ñkpõ nte irenowo; ekop odudu” (1 Ñwed Corinth 16:13).

Ñsõñõ-idem

Ndusuk owo ema ekop mmemidem. Mmõ ema ekop uduak mme asua. Mmõ ema edu ke mmemidem nte mmõ esede kpukpru utom emi mmõ edinamde: mme mbio eke mmõ editañde ifep ye edibõp eke eyomde ndibõp. Mme mbõhiduñ mmo ema esõñõ mmõ idem ete, “Mbufo ekufehe mmõ . . . eti Oõñ emi okponde.” Ediwak ini nnyin imekeme nditiñ ikõ eke ekemedede ndisõñõ mme mbõhiduñ nnyin idem. Imekeme ndida Ikõ Abasi ññwam mmõ. Abasi ama õñwõñõ, “Kudighe . . . nyesõñõ fi idem” (Isaiah 41:10) ñko, “Ami nyedu ye afo” (Isaiah 43:2).

Nditõ Abasi ema enam utom ke ata anyan ini, “õtõñoðe ke usiere tutu ntantafioñ ewõñõ”. Mmõ ekenam utom oõtõ kiet, ndusuk mmõ ekpekpeme, enyuñ edu ke mbeñe-idem ndiñwana ekõñ ke ini mbon eken ebõpde ibibene. Mbon emi ekebiomde ñkpõ utom ye mbon emi ekebõpdebõp ekenam utom oõtõ kiet. “Eda ubõk kiet enam utom, enyuñ eda eken emum ñkpõ ekõñ.” Mmõ ete, “Abasi nnyin eyeñwana ekõñ õnõ nnyin,” ndien Enye ama anam.

Ema Ebõp Ekure

Ekebõp ibibene ema ke usen 52, okposuk edi nte Sanballat ye Tobiah ekedomode ndida ñkari mmõ mbioñõ mmõ. Abasi ama añwam nditõ Israel ye mme ada-usuñ mmõ. Mmõ kpukpru ekenam utom oõtõ kiet ye ntak kiet, oro edi utom Abasi. Mmõ ema ekure se mmõ eketõñoðe, ndien mmõ “efiõk ete ke edi Abasi nnyin esin enam utom emi.”

MME MBUME

- 1 Nso idi ntak emi Nehemiah okoyomde ndifiak nnyoñ ke Jerusalem?
- 2 Nso ke enye okokut ke ini enye akawatde akanare obio?
- 3 Nso idi ntak emi Nehemiah okoyomde uñwam oto mme owo?
- 4 Mbemiso ebọp ibibene, nso ke akana nte enam?
- 5 Mme anie owo iba ekedi mme ada-usuñ ke otu mme andibiọñọ Nehemiah?
- 6 Mmọ ekeñwana didie ndibiọñọ Nditọ Israel?
- 7 Nso idi ntak emi nditọ Israel “ekenimde ukpeme”?
- 8 Anie akañwana ekọñ ọnọ nditọ Israel?
- 9 Ekebigi didie mmọ ndikure utom edibọp ibibene?
- 10 Siak ntak ita emi akanamde nditọ Israel ekut unen ke edibọp ibibene.